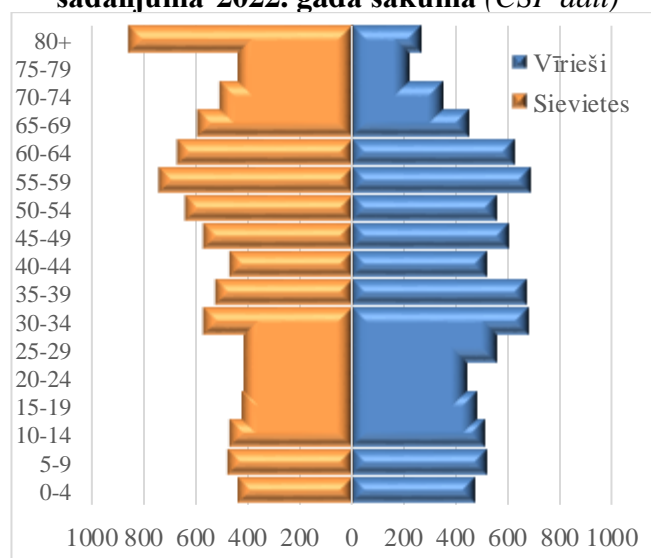

Smiltenes novada veselības profils

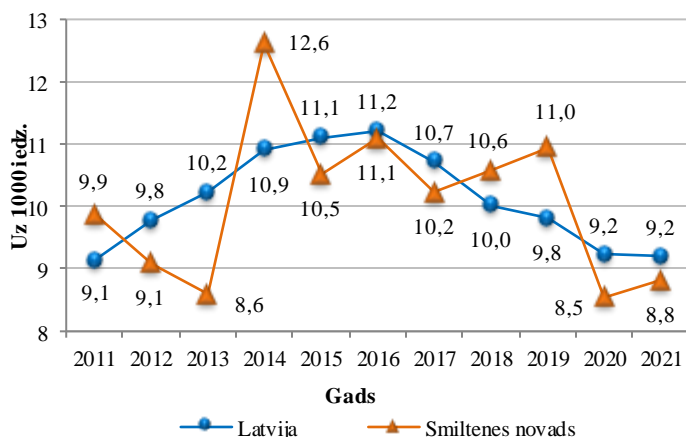
Šajā profilā apkopoti dati par būtiskākajiem veselības rādītājiem Smiltenes novadā laika periodā no 2011. gada līdz 2021. gadam*. Informācija sagatavota, izmantojot Centrālās statistikas pārvaldes un Slimību profilakses un kontroles centra datus.

Plašāka informācija par Latvijas iedzīvotāju veselību pieejama mājas lapā www.spkc.gov.lv

1.attēls. Smiltenes pilsētas pastāvīgo iedzīvotāju skaits vecuma un dzimuma sadalījumā 2022. gada sākumā (CSP dati)

2.attēls. Dzimstība Smiltenes novadā un vidēji LV, uz 1000 iedzīvotāju (CSP dati)

Iedzīvotāju skaits: 17 904 (2021. g. beigās)
Procenti no Latvijas iedzīvotājiem: 0,9%
Iedzīvotāju dabiskā kustība: dzimuši 159, miruši 310 (CSP dati)

Pozitīvās tendences**

- Zemāka saslimstība ar ļaundabīgiem audzējiem.
- Zemāka mirstība no gremošanas sistēmas slimībām.
- Zemāks potenciāli zaudēto mūža gadu rādītājs.
- Zema saslimstība ar HIV un AIDS.
- Zema perinatālā un zīdaiņu mirstība.

Problēmas un izaicinājumi**

- Samazinās iedzīvotāju skaits, straujāk nekā vidēji valstī.
- Augsta mirstība no SAS, 2021. gadā pieaugusi.
- 2021. gadā pieaudzis no ārējiem cēloņiem mirušo skaits, galvenie cēloņi – pašnāvības un kritieni.
- 2021. gadā pieaugusi saslimstība ar ērcu izraisītajām infekcijas slimībām – ērcu encefalītu un laimboreliozu.
- Zemāks ārstu relatīvais skaits, t.sk. ģimenes ārstu skaits, dinamikā samazinās.
- Zemāks ambulatoro apmeklējumu skaits pie ārstiem.

*Smiltenes novada dati analizēti, ņemot vērā 2021. gada Administratīvi teritoriālo reformu. Šajā pārskatā par Smiltenes novadu ietverti dati par trim administratīvajām vienībām līdz 2021. gada 30. jūnijam – Smiltenes novadu, Raunas novadu, Apes novadu.

**Salīdzināts ar vidējo rādītāju valstī.

Statistikas dati no "Ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistra" par saslimstību ar onkoloģiskajām slimībām par 2018. - 2021. gadu būs pieejami pēc pilnvērtīgas e-veselības informācijas sistēmas darbības nodrošināšanas un datu ievades pabeigšanas.

Tabulā attēloti jaunākie veselību raksturojoši rādītāji **Smiltenes novadā** salīdzinājumā ar vidējiem rādītājiem valstī. Zem tabulas atrodams rādītāju aprēķina skaidrojums. Vienkāršāki uzskatei izmantoti simboli un krāsas:

🔴 Rādītājs ir augstāks nekā vidēji valstī

🟢 Rādītājs ir zemāks nekā vidēji valstī

⚪ Rādītājs būtiski neatšķiras (<5%) no vidējā rādītāja valstī

● sarkans – negatīvs rādītājs

● zaļš – pozitīvs rādītājs

● oranžs – neitrāls rādītājs

	Rādītājs	Vidēji Latvijā	Smiltenes novadā	Tendence periodā Smiltenes novadā	Pozīcija pret vidējo rādītāju valstī
Veselības un veselības aprūpes rādītāji	1 Dzimstība	9,2	8,5		🔴
	2 Saslimstība ar ļaundabīgiem audzējiem*	606	412		🟢
	3 Cukura diabēta pacientu relatīvais skaits	5072	4404		🟢
	4 Saslimstība ar HIV	11,2	0		-
	5 Saslimstība ar AIDS	2,1	0	-	-
	6 Saslimstība ar jaunatklātu hronisku C hepatītu	52,8	33,3		🟢
	7 Saslimstība ar laimboreliozī	15,6	33,3		🔴
	8 Saslimstība ar ērcu encefalītu	13,2	16,6		🔴
	9 Saslimstība ar Covid-19	12511	11087	-	🟢
	10 Bērnu, kas dzimuši nepilngadīgām mātēm, īpatsvars no visiem dzīvi dzimušajiem, %	0,6	0		-
	11 Bērnu, kas dzimuši mātēm pēc 35 gv., īpatsvars no visiem dzīvi dzimušajiem, %	24,3	22,1		🟡
	12 Dzīvi dzimušie ar zemu dzimšanas svaru (zem 2500 g), %	4,2	1,3**		🟢
	13 Ārstu relatīvais skaits	33,9	8,9		🔴
	14 Ģimenes ārstu, internistu un pediatru relatīvais skaits	10,5	6,1		🔴
	15 Ambulatoro apmeklējumu skaits pie ārstiem/mājas vizīšu skaits	6,0/0,07	3,8/0,24		🟢/🟢
Mirstība	16 Mirstība no sirds un asinsvadu sistēmas slimībām	897	1015		🔴
	17 Mirstība no ļaundabīgiem audzējiem	305	311		⚪
	18 Mirstība no ārējiem nāves cēloņiem	80	100		🔴
	19 Mirstība no gremošanas sistēmas slimībām	65	44		🟢
	20 Perinatālā mirstība	6,4	0		-
	21 Zīdaiņu mirstība	2,7	0		-
	22 Potenciāli zaudētie mūža gadi līdz 64 g. v.	5783	5252		🟢

Piezīmes: 1 Uz 1000 iedzīvotāju; 2 Jaunie gadījumi, uz 100 000 iedzīvotāju; 3 Uz 100 000 iedzīvotāju; 4-8 Jaunie gadījumi, uz 100 000 iedzīvotāju; 9 Gadījumu skaits gadā, uz 100 000 iedzīvotāju; 10-11 Īpatsvars procentos no dzīvi dzimušajiem mātēm visās vecuma grupās; 12 Īpatsvars procentos no visiem dzīvi dzimušajiem; 13 Ārstu skaits bez zobārstiem, ar stažieriem un rezidentiem, uz 10 000 iedzīvotāju; 14 Uz 10 000 iedzīvotāju; 15 Uz 1 iedzīvotāju; 16-19 Uz 100 000 iedzīvotāju attiecīgā vecuma grupā; 20 Uz 1000 dzīvi un nedzīvi dzimušo; 21 Uz 1000 dzīvi dzimušo; 22 Uz 100 000 iedzīvotāju vecuma grupā 0-64 gadi.

Datu avoti: 1 CSP; 2-4 PREDĀ, SPKC; 5-8 VISUMS, SPKC; 9 EGRIS, SPKC; 10-12 Jaundzimušo reģistrs, SPKC; 13-14 Pārskats par iestādes personālu, SPKC; 15 Pārskats par ārstniecības iestādes darbību, SPKC; 16-22 Latvijas iedzīvotāju nāves cēloņu datu bāze, SPKC.

* 2017. gada dati

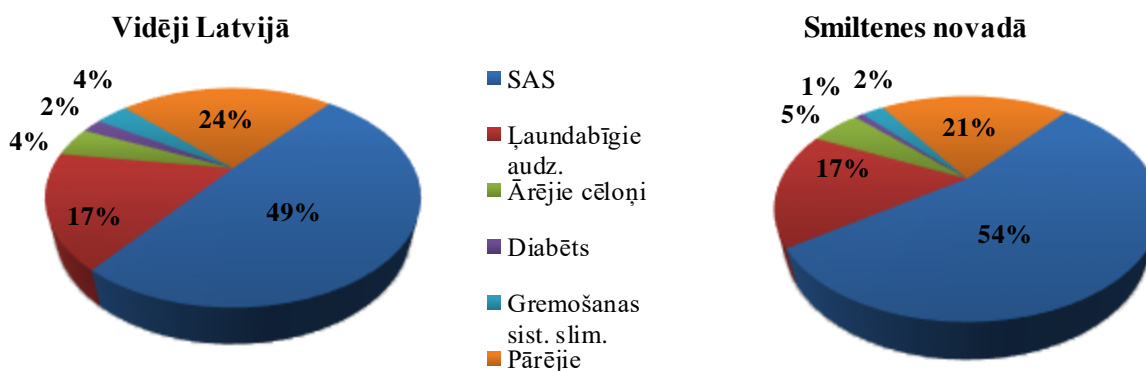
** Mazāk par 3 gadījumiem gadā

Situācijas apraksts

2021. gada Administratīvi teritoriālās reformas rezultātā tika apvienotas trīs administratīvi teritoriālās vienības – bijušais Apes novads, Raunas novads un Smiltenes novads – un izveidots vienots Smiltenes novads ar centru Smiltenes pilsētā. Iedzīvotāju skaita ziņā jaunizveidotais Smiltenes novads ir astotais mazākais Latvijas novads un tajā dzīvo vien 0,9% Latvijas iedzīvotāju. Demogrāfiskās slodzes līmenis¹ Smiltenes novadā būtiski neatšķiras no situācijas vidēji valstī – 2021. gadā rādītājs bija 608 (vidēji Latvijā 616). Līdzīgi kā citviet Latvijā, arī Smiltenes novadā iedzīvotāju skaits dinamiskā samazinās – kopš 2011. gada iedzīvotāju skaits šajā teritorijā ir samazinājies par apmēram 13,4% jeb par 2,4 tūkstošiem iedzīvotāju. Salīdzinoši Latvijā kopumā šajā laika periodā iedzīvotāju skaits samazinājies par 9,3%. Šāda atšķirība dinamiskā skaidrojama ar iedzīvotāju skaita ataudzes nepietiekamību – ik gadu Smiltenes novadā nomirst gandrīz divreiz vairāk nekā piedzimst, tāpat vērojama iedzīvotāju migrācija prom no lauku reģioniem uz lielajām pilsētām.

Smiltenes novadā gadā piedzimst līdz 200 mazuļiem, pēdējos divus gadus jaundzimušo skaits krasi samazinājies (skat. 2. attēlu); 2020. gadā tika reģistrēts vismazākais jaundzimušo skaits visā aplūkotajā periodā – vien 156 mazuļi. 2021. gadā **dzimstība** nedaudz pieauga, saglabājoties zemākai nekā vidēji valstī. Nepilngadīgām mātēm dzimušo bērnu skaits Smiltenes novadā dinamiskā ir svārstīgs, no 0 līdz 7 mazuļiem gadā; 2021. gadā nav reģistrēts neviens gadījums. Augstākais nepilngadīgām mātēm dzimušo bērnu skaits tika reģistrēts 2012. gadā – 7 mazuļi (4,3% no visiem dzimušajiem). Jaundzimušo īpatsvars ar **zemu dzimšanas svaru** (zem 2,5 kg) dinamiskā svārstās, 2021. gadā šis rādītājs bija 1,3% (vidēji valstī 4,2%). **Perinatālā mirstība** (nedzīvi dzimušie un pirmajā dzīves nedēļā mirušie) un **zīdaiņu mirstība** (līdz 1 gada vecumam) Smiltenes novadā ir zema, reģistrēti vien dažī nāves gadījumi, atsevišķos gados neviens; 2021. gadā nav reģistrēts neviens gadījums.

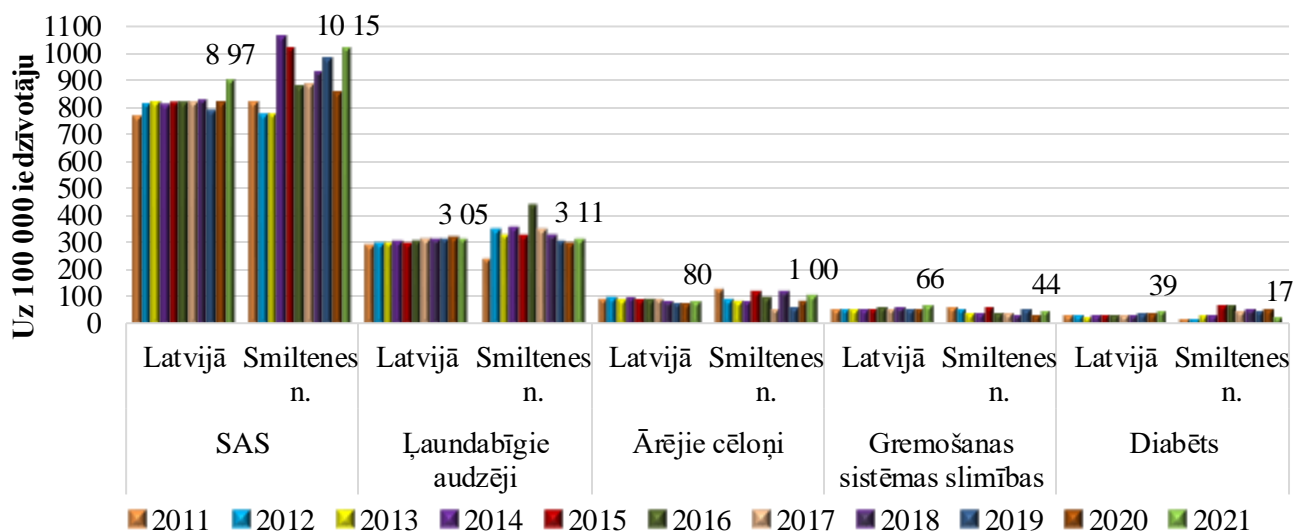
3. attēls. Galvenie nāves cēloņi 2021. gadā, īpatsvars procentos

Galvenie nāves cēloņi Smiltenes novadā, tāpat kā Latvijā kopumā, ir sirds un asinsvadu sistēmas slimības (2021. g. Smiltenes novadā 54% no visiem mirušajiem) un ļaundabīgie audzēji (17%). Trešā būtiskākā nāves cēloņu grupa ir ārējie nāves cēloņi (5,3%) (skat. 3. un 4. attēlu).

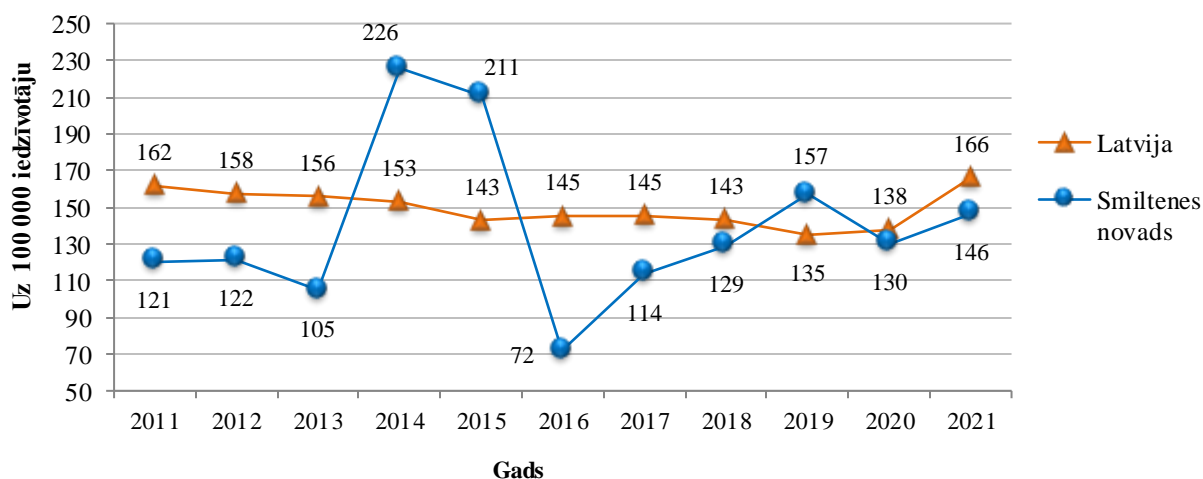
¹ Rādītājs, kas raksturo bērnu (0-14 g.v.) un pensijas vecuma (65+ g.v.) iedzīvotāju skaita attiecību pret darbspējas vecuma iedzīvotājiem (15-64 g.v.). Rādītāju izsaka uz 1000 iedzīvotāju.

4. attēls. Galvenie nāves cēloņi 2011.-2021. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju

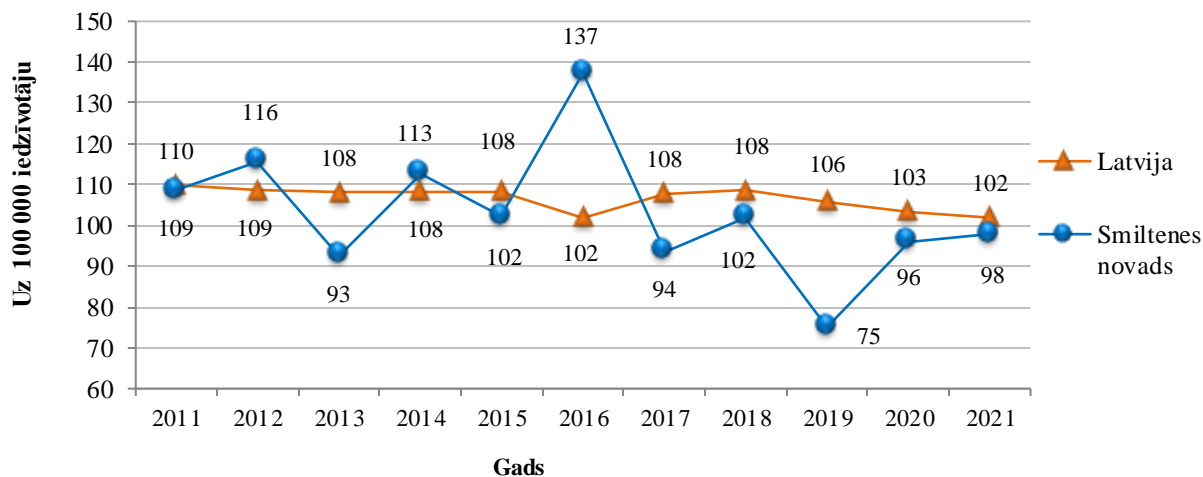
Mirstība no sirds un asinsvadu sistēmas slimībām (SAS) Smiltenes novadā ir augsta un veido 54% no visiem nāves cēloņiem. 2021. gadā mirstība ir pieaugusi, pārsniedzot vidējo rādītāju valstī par 13%, un šis ir otrs augstākais rādītājs kopš 2011. gada; visaugstākā mirstība no SAS reģistrēta 2014. gadā (1058 gad. uz 100 000 iedzīvotāju) (skat. 4. attēlu). 2021. gadā pieaugums reģistrēts visā Latvijā, tomēr Smiltenes novadā tas ir lielāks (attieciņi 11% un 19%). Priekšlaicīga mirstība (līdz 64 gadu vecumam) no SAS Smiltenes novadā dinamikā ir ļoti mainīga nelielā iedzīvotāju skaita dēļ, gan esot daudz zemākai (2011.-2013. gads, 2016.-2017. gads), gan esot daudz augstākai (2014.-2015. gads) nekā vidēji valstī. 2021. gadā priekšlaicīga mirstība bija par 12% zemāka nekā vidēji Latvijā, bet, salīdzinot ar 2020. gadu – pieaugusi (skat. 5. attēlu).

5. attēls. Priekšlaicīga mirstība no SAS 2011.-2021. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju

Ļaundabīgie audzēji ir otrs biežākais nāves cēlonis kā Latvijā, tā Smiltenes novadā. **Mirstība no ļaundabīgajiem audzējiem** Smiltenes novadā 2021. gadā ir nedaudz augstāka kā vidēji valstī (skat. 4. attēlu). Priekšlaicīga mirstība (līdz 64 g.v.) no ļaundabīgajiem audzējiem Smiltenes novadā dinamikā svārstās; 2021. gadā tā bija līdzīga kā vidēji valstī (skat. 6. attēlu).

6.attēls. Priekšlaicīga mirstība no ļaundabīgajiem audzējiem 2011.-2021. gadā,
uz 100 000 iedzīvotāju

Augstākā mirstība ļaundabīgo audzēju grupā Smiltenes novadā, līdzīgi kā Latvijā kopumā, ir no bronhu un plaušu audzēja, prostatas audzēja vīriešiem un krūts vēža sievietēm. Dinamikā rādītāji ir mainīgi, 2021. gadā reģistrēts mirstības pieaugums atsevišķās onkoloģisko saslimšanu grupās (ādas audzēji, dzemdes kakla vēzis sievietēm), bet citās – samazinājums (limfoīdo, asinsrades un radniecīgo audu audzēji, prostatas vēzis).

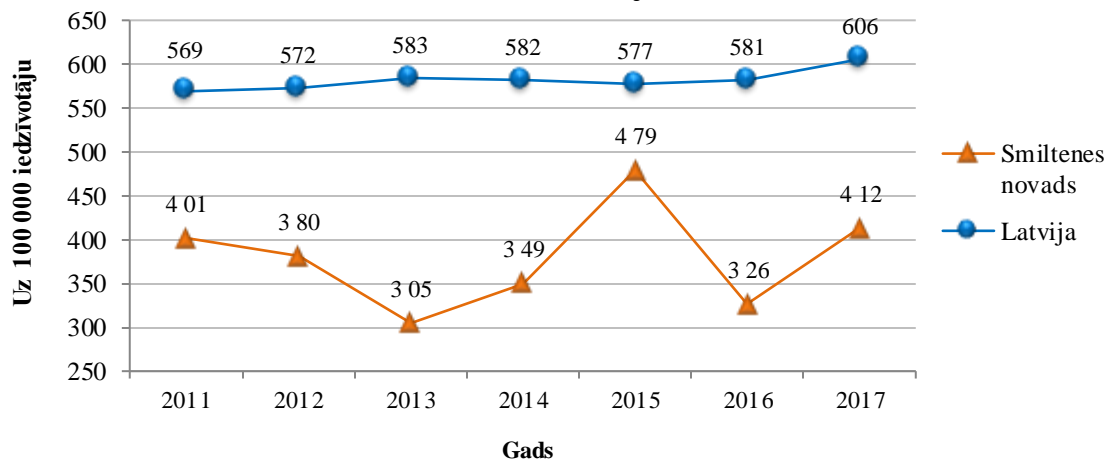
Smiltenes novadā mirstība no bronhu un plaušu audzējiem ir augstāka nekā vidēji valstī, pēdējos divus gadus virs 60 gadījumiem uz 100 000 iedz., kamēr vidēji valstī 49 gadījumi uz 100 000 iedzīvotāju; 2021. gadā par 24% pārsniedza vidējo rādītāju valstī (Smiltenes novadā 61,0 gad. uz 100 000 iedz., vid. LV 49,2 gad.). Arī iepriekšējos gados mirstība no bronhu un plaušu audzēja bija samērā augsta.

Mirstība no prostatas audzēja vīriešiem Latvijā ir starp galvenajiem nāves cēloņiem ļaundabīgo audzēju grupā; pārsvarā tas skar vīriešus vecuma grupā virs 70 gadiem (~80% no visiem mirušajiem). Smiltenes novadā mirstība no šiem audzējiem ir svārstīga, 2021. gadā samazinājusies līdz 34,2 gad. uz 100 000 iedz., sagalabājoties zem vidējā rādītāja valstī (48,8).

Krūts vēzis sievietēm ir trešais biežākais nāves cēlonis onkoloģisko slimību grupā Smiltenes novadā. Dinamikā rādītājs ir mainīgs, atsevišķos gados tas bija gan virs, gan zem vidējā rādītāja valstī. 2021. gadā mirušo skaits pieaudzis par 21%, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pārsniedzot vidējo rādītāju valstī par 25% (Smiltenes novadā 53,9 gad. uz 100 000 iedz., vid. LV 43,2 gad.).

Mirstības no ļaundabīgajiem audzējiem rādītāji jāvērtē kopā ar saslimstības izplatību. Kopumā **saslimstība ar ļaundabīgajiem audzējiem** Smiltenes novadā bija zemāka nekā vidēji valstī (skat. 7. attēlu). Arī saslimstība ar ļaundabīgajiem audzējiem līdz 64 gadu vecumam Smiltenes novadā bija zemāka nekā vidēji valstī, 2017. gadā – par 57% (Smiltenes novadā 127 gad. uz 100 000 iedz., vid. LV 294).

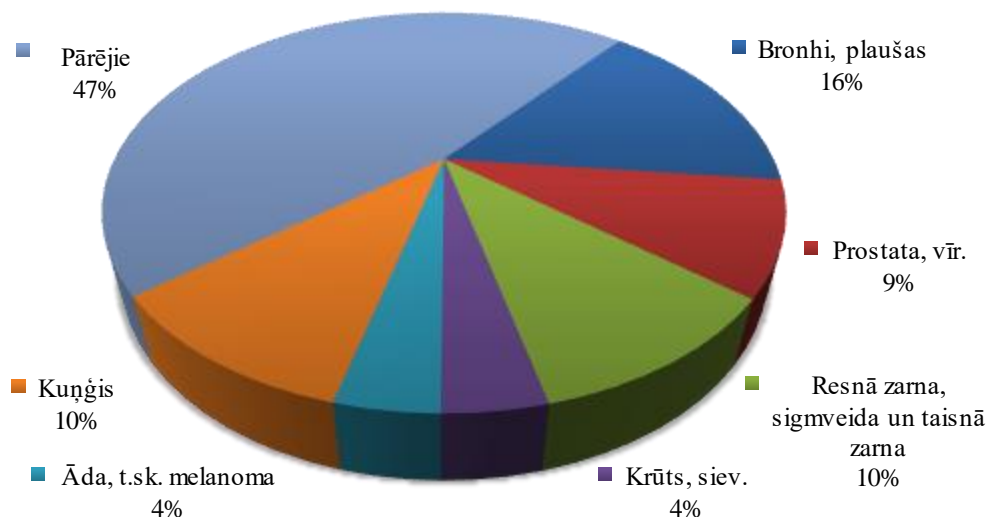
7. attēls. Saslimstība ar ļaundabīgajiem audzējiem 2011.-2017. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju*

* Ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistrs par pacientiem, kuriem diagnosticētas onkoloģiskās slimības, 2018. gadā tika iekļauts e-veselības informācijas sistēmā, kuras pārzinis ir NVD. Statistikas dati par 2018.-2021. gadu nebūs pieejami līdz pilnvērtīgai e-veselības informācijas sistēmas darbības nodrošināšanai un datu ievades reģistrā pabeigšanai.

Biežāk diagnosticētie audzēji Smiltenes novadā bija bronhu un plaušu audzēji, resnās, sigmoidveida un taisnās zarnas audzēji un kuņģa audzēji (skat. 8. attēlu).

8. attēls. Biežāk diagnosticēto ļaundabīgo audzēju lokalizāciju īpatsvars Smiltenes novadā 2017. gadā, procentos*

* Ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistrs par pacientiem, kuriem diagnosticētas onkoloģiskās slimības, 2018. gadā tika iekļauts e-veselības informācijas sistēmā, kuras pārzinis ir NVD. Statistikas dati par 2018.-2021. gadu nebūs pieejami līdz pilnvērtīgai e-veselības informācijas sistēmas darbības nodrošināšanai un datu ievades reģistrā pabeigšanai.

Kopumā saslimstība ar onkoloģiskajām slimībām Smiltenes novadā ir zema, tomēr salīdzinoši bronhu un plaušu audzēju izplatība, neskatoties uz nebūtisko saslimušo skaitu (9-14 gadījumi gadā) novadā, ir augstāka nekā vidēji Latvijā – 2017. gadā, rēķinot uz 100 000 iedzīvotāju, saslimstība bija 64,2 gad., kamēr vidēji valstī 57,9.

2017. gadā Smiltenes novadā pieaudzis diagnosticēto saslimšanas gadījumu skaits ar resnās, sigmoidveida un taisnās zarnas audzējiem (8 gadījumi), vienlaikus esot par 25% zemākam nekā vidēji Latvijā (Smiltenes novadā 42,8 gad. uz 100 000 iedz., vid. LV 57,1). Arī iepriekšējos gados saslimstība ar šiem audzējiem bija zemāka nekā vidēji valstī.

2017. gadā diagnosticēto saslimšanas gadījumu skaits ar kuņģa audzēju Smiltenes novadā pieaudzis līdz 42,8 gad. uz 100 000 iedz. (8 gadījumi), pārsniedzot vidējo rādītāju valstī par 59% (27,0 gad.). Iepriekšējos trīs

gadus (2014. gads – 2016. gads) reģistrēto saslimšanas gadījumu skaits Smiltenes novadā bija zemāks nekā vidēji valstī.

Nozīmīga onkoloģiskā saslimšana Smiltenes novadā ir prostatas audzējs vīriešiem. 2017. gadā reģistrēti 7 gadījumi, rēķinot uz 100 000 iedzīvotāju – 77,7 gad. (vidēji Latvijā - 144,1).

Mirstība no **ārējiem nāves cēloņiem** (piemēram, pašnāvības, transporta nelaimes gadījumi, vardarbība, dūmu un uguns iedarbe, kritieni, noslīkšana, saindēšanās) Smiltenes novadā dinamikā svārstās, 2021. gadā pieaugusi, pārsniedzot vidējo rādītāju valstī par 25% – 99,8 gad. uz 100 000 iedz. (vid. LV 80,2) (skat. 4. attēlu). Pieaugums 2021.gadā reģistrēts arī vidēji Latvijā, tomēr Smiltenes novadā tas ir būtiski lielāks (attiecīgi 7% un 30%). Kopumā 2021. gadā no ārējiem cēloņiem Smiltenes novadā mirušas 18 personas, 50% jeb 9 no tām bija jaunākas par 65 gadiem. Bieži vien bojā gājušie bijuši alkohola reibumā – 2021. gadā no visiem bojā gājušajiem ārējo cēloņu dēļ alkohola reibumā bija 28%.

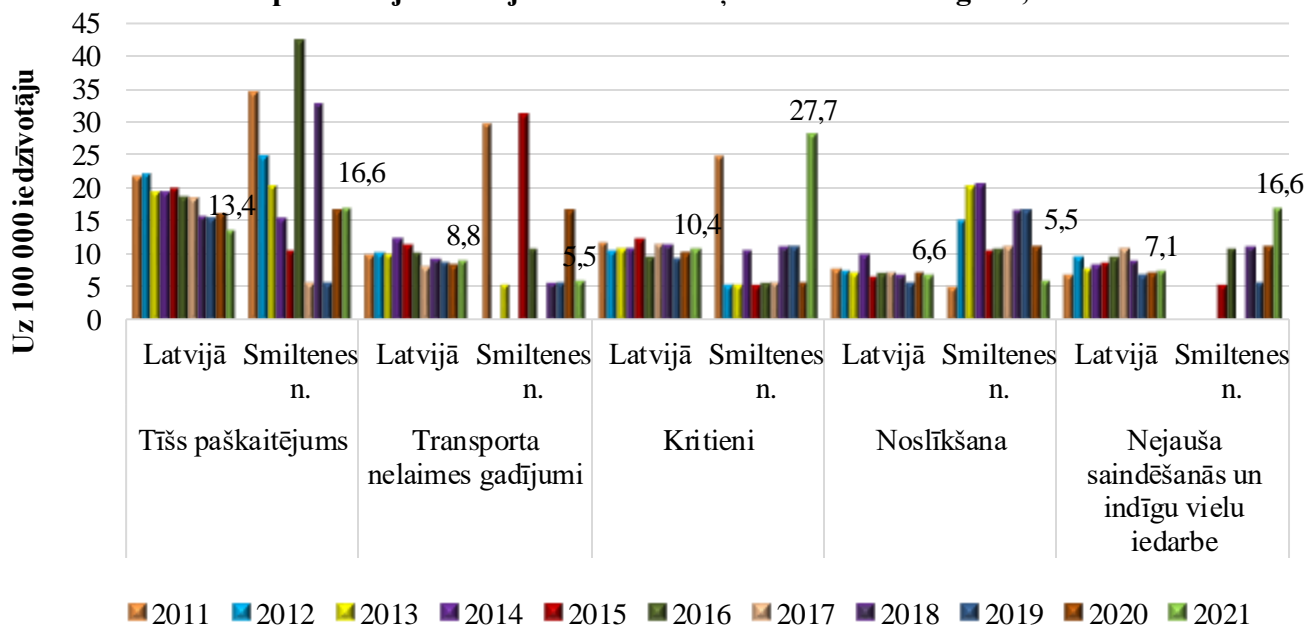
Būtiskākie ārējie nāves cēloņi ir pašnāvības, transporta nelaimes gadījumi, kritieni, noslīkšana. 2021. gadā pieaudzis kritienos bojā gājušo personu skaits (5 gadījumi), sasniedzot pēdējos 10 gados augstāko rādītāju. 64% no visiem kopš 2011. gada mirušajiem bija vecāki par 65 gadiem. Kā biežākie nāves cēloņi ir nokrišana no augstuma, pārsvarā izkrišana pa logu, bet gados veciem cilvēkiem – pakļupšana vai sadzīviska rakstura kritieni uz zemes.

Smiltenes novadā reģistrēto pašnāvību skaits, salīdzinot ar vidējo rādītāju Latvijā, ir augstāks, 16,6 gad. uz 100 000 iedz. Augstākais pašnāvību skaits reģistrēts 2016. gadā, arī 2011. un 2018. gadā reģistrēts pašnāvību skaita pieaugums, kad pašnāvību relatīvais skaits, rēķinot uz 100 000 iedzīvotāju, bija uz pusi augstāks nekā vidēji valstī (skat. 9. attēlu).

Transporta nelaimes gadījumos bojā gājušo skaits Smiltenes novadā ir atšķirīgs pa gadiem – atsevišķos gados nav reģistrēts neviens bojā gājušais, bet 2011. un 2015. gadā reģistrēti 6 gadījumi gadā; 2021. gadā bijaviens bojāgājušais jeb 5,5 uz 100 000 iedzīvotāju (vid. LV 8,8).

Citi ārējie nāves cēloņi Smiltenes novadā ir zem 3 gadījumiem gadā.

9. attēls. Mirstība no izplatītākajiem ārējiem nāves cēloņiem 2011.-2021. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju

Mirstība no **gremošanas sistēmas slimībām** Smiltenes novadā ir zemāka nekā vidēji valstī; 2021. gadā rādītājs pieaudzis, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, saglabājoties zemākam nekā vidēji valstī par ~32%. Gremošanas sistēmas slimības, it sevišķi ar alkohola lietošanu saistītās, bieži vien ir priekšlaicīgas nāves cēlonis – Smiltenes novadā 2021. gadā 25% no visiem mirušajiem bija jaunāki par 65 gadiem. Nozīmīgākais nāves cēlonis gremošanas sistēmas slimību grupā ir alkohola izraisītas aknu slimības, fibroze.

No jauna reģistrēto saslimšanas gadījumu skaits (incidence) ar **cukura diabētu** uz 100 000 iedz. Smiltenes novadā 2021. gadā ir strauji pieaudzis, salīdzinot ar iepriekšējo gadu – gandrīz četras reizes. Arī salīdzinot ar

situāciju vidēji valstī šis rādītājs ir augsts – 2021. gadā 527 gad. uz 100 000 iedz.

(vid. LV 322). Šis lielais kontrasts starp 2020. gada un 2021. gada situāciju skaidrojams ar to, ka 2020. gadā reģistrēts visā aplūkotajā periodā zemākais saslimušo skaits, bet 2021. gadā – augstākais. Kopējais cukura diabēta pacientu skaits (prevalence) Smiltenes novadā dinamiskā pieaug lēnāk nekā vidēji valstī, 2021. gadā sasniedzot 4404 gadījumus uz 100 000 iedz. (vid. LV 5072). Mirstība no cukura diabēta Smiltenes novadā ir svārstīga, 2021. gadā divas reizes zemāka nekā vidēji valstī (Smiltenes novadā 16,6 gad. uz 100 000 iedz., vid. LV 38,7).

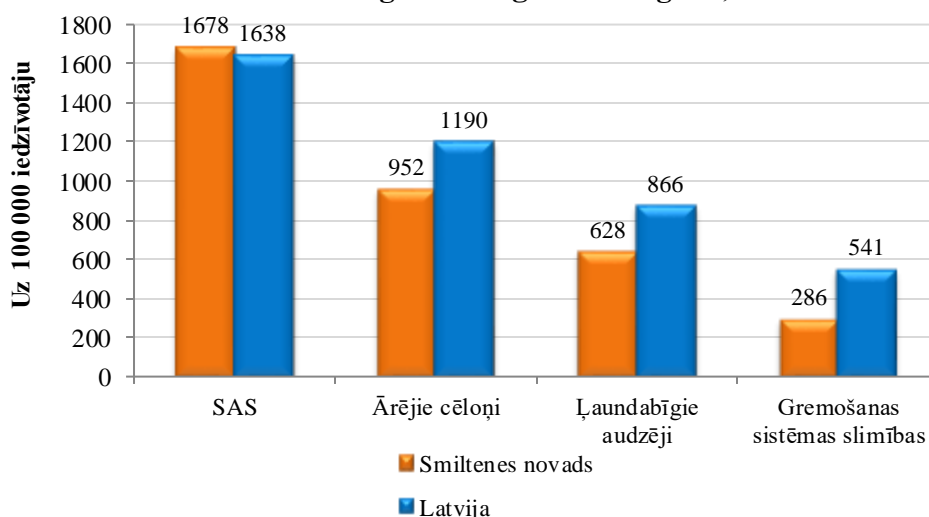
Saslimstība ar atsevišķām **infekcijas slimībām** – tuberkulozi, jaunatklātu hronisku C hepatītu, HIV, AIDS ir ļoti zema (skat. tabulu). Smiltenes novadā nav reģistrēts neviens AIDS gadījums, atsevišķos gados reģistrēts viens vai divi HIV gadījumi. 2021. gadā pieaudzis saslimušo skaits ar jaunatklātu hronisku C hepatītu, saglabājoties zem Latvijas vidējā rādītāja (Smiltenes novadā 33,3 gad. uz 100 000 iedz., vid. LV 52,8) (skat. tabulu).

Saslimstība ar ērcu pārnēsātajām infekcijas slimībām – ērcu encefalītu un laimboreliozu atšķiras pa gadiem, 2021. gadā pieaugusi, pārsniedzot vidējo rādītāju valstī (skat. tabulu).

Saslimstība ar Covid-19 Smiltenes novadā pirmo reizi tika reģistrēta 2020. gada martā; 2021. gadā Smiltenes novadā reģistrēti 1999 inficēšanās gadījumi. Rēķinot uz 100 000 iedzīvotāju, saslimstība Smiltenes novadā 2021. gadā bija par 11% zemāka nekā vidēji valstī, (skat. tabulu).

2021. gadā **potenciāli zaudēto mūža gadu (PZMG)** rādītājs līdz 64 gadu vecumam uz 100 000 iedzīvotāju Smiltenes novadā bija zemāks kā vidēji valstī – 5252, kamēr vidēji valstī – 5783 (skat. tabulu).

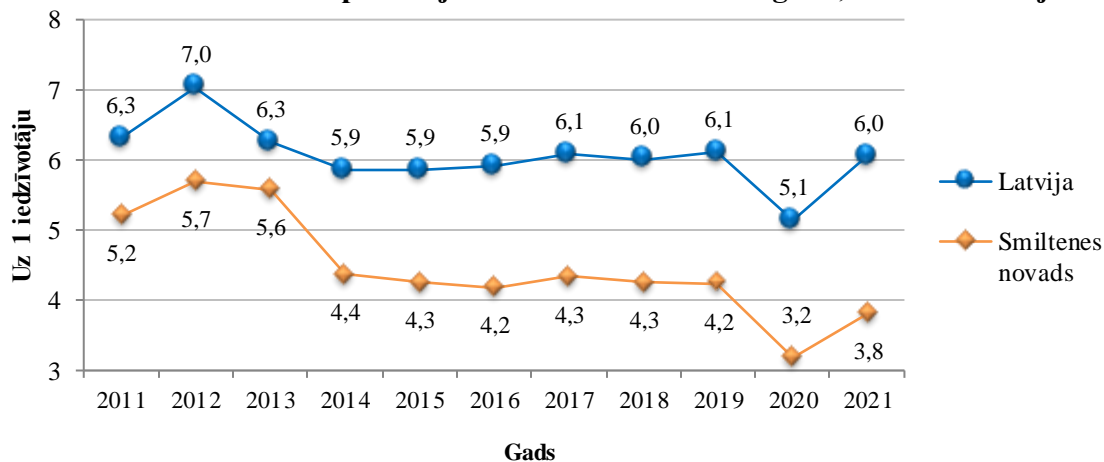
11. attēls. Potenciāli zaudētie mūža gadi 0-64 g. v. 2021. gadā, uz 100 000 iedzīvotāju

Visvairāk potenciāli zaudēto mūža gadu Smiltenes novadā tiek zaudēti sirds un asinsvadu sistēmas slimību dēļ – 2021. gadā reģistrēti 1678 zaudēti mūža gadi, rēķinot uz 100 000 iedz. Otrs nozīmīgākais cēlonis, kura dēļ tiek zaudēti daudz mūža gadu, ir ārējie nāves cēloņi. 2021. gadā ārējo cēloņu dēļ zaudēti 952 mūža gadi, rēķinot uz 100 000 iedz. Trešajā vietā – ļaundabīgie audzēji – ar 628 zaudētiem mūža gadiem uz 100 000 iedz. (skat. 11. attēlu).

Ārstu relatīvais skaits (uz 10 000 iedzīvotāju) Smiltenes novadā ir zemāks nekā vidēji Latvijā – 2021. gadā Smiltenes novadā bija 8,9 ārsti uz 10 000 iedzīvotāju, vidēji Latvijā 33,9. 2020. un 2021. gadā praktizējošo ārstu skaits ir nokritis līdz 16 ārstiem (2011. gadā 29). Ģimenes ārstu, pediatru un internistu skaits, kuri sniedz primārās veselības aprūpes pakalpojumus, arī ir zemāks nekā vidēji valstī – 2021. gadā 6,1 uz 10 000 iedzīvotāju, vidēji Latvijā – 10,5. Dinamiskā ģimenes ārstu, pediatru un internistu skaits kopš 2011. gada Smiltenes novadā ir samazinājies par 35%.

12. attēls. Ambulatoro apmeklējumu skaits 2011.-2021. gadā, uz 1 iedzīvotāju

Salīdzinot ar 2020.gadu, visā Latvijā, t.sk. Smiltene novadā, 2021. gadā ir pieaudzis ambulatoro apmeklējumu skaits (skat. 12. attēlu). Valsts apmaksāto **ambulatoro apmeklējumu skaits** Smiltene novadā (veselības aprūpes iestādes atrašanās vieta) visā periodā ir zemāks nekā vidēji valstī; rēķinot uz 1 iedzīvotāju, 2021. gadā bija 3,8 apmeklējumi (vid. LV 6,0). Mājas vizīšu skaits, izsakot uz 1 iedzīvotāju, ir daudz augstāks nekā vidēji valstī (2021. gadā – 0,24 mājas vizītes uz 1 iedzīvotāju, vidēji valstī – 0,07); 2020. un 2021. gadā rādītājs pieaudzis, ja salīdzina ar situāciju iepriekšējos gados. Arī mājas vizīšu īpatsvars kopējā ambulatorajā aprūpē ir lielāks kā valstī kopumā – 2021. gadā mājas vizītes bija 6,2% no visiem ambulatorajiem apmeklējumiem (vid. LV 1,1%).

Saīsinājumi:

CSP – Centrālā statistikas pārvalde

EGRIS – Epidemioloģisko gadījumu reģistrēšanas informācijas sistēma

LV – Latvija

PREDA – Ar noteiktām slimībām slimojošu pacientu reģistrs

SAS – Sirds un asinsvadu sistēmas slimības

SPKC – Slimību profilakses un kontroles centrs

SSK-10 – Starptautiskā statistiskā slimību un veselības problēmu klasifikācija, 10. redakcija

VISUMS – Valsts infekcijas slimību uzraudzības un monitoringa sistēma